

DARE

Depolarisation Activism for
Resilient Europe

DARE to Care: Istorijsko obrazovanje o ljudskim pravima

Autor: Lina Jurjević

Croatian Education and Development
Network for the Evolution of
Communication - HERMES
Croatia

Kreisau-Initiative

Kreisau Initiative e.V.
Germany

Open Communication
Serbia

TRANSFORM
Sweden

Western Balkans
Network
Bosnia-Herzegovina

Co-funded by
the European Union

Ovaj projekat je sufinansiran sredstvima Evropske komisije. Stavovi i sadržaj nastavnih planova su isključiva odgovornost njihovih autora i ne odražavaju stavove Evropske komisije ili organizacija koje sprovode projekat. Evropska komisija nije odgovorna za bilo kakve posledice koje proizlaze iz ponovne upotrebe ove publikacije.

DARE to Care: Istorijsko obrazovanje o ljudskim pravima

O projektu

Inicijativa 'DARE - Depolarization Activism for Resilient Europe' ('Aktivizam za depolarizovanu i snažnu (otpornu) Evropu') pokrenuta je sa ciljem stvaranja prostora za kritički pristup učenju i dijalog usmeren na mlade i njihov aktivizam u području savremenih izazova kao što su polarizacija, radikalizacija, mentalno zdravlje i kršenja ljudskih prava. Obrazovni materijali DARE projekta nastoje da ojačaju aktivno građanstvo i evropske vrednosti i da promovišu i osnažuju glasove mladih i njihov građanski angažman. Za više informacija posetite internet stranicu projekta: www.depolarisation.eu

Teme

- 'DARE to Care' (igra reči, 'Usudi se da brineš') tema - uvid u motivaciju mlade osobe i njenu predanost da volontira za određeni cilj kojim doprinosi napretku zajednice;
- Istorijsko obrazovanje o ljudskim pravima i istraživanje da li smo nešto naučili iz istorije i kako prošlost oblikuje i utiče na našu sadašnjost.

Kontekst

Školski nastavni planovi i programi često ne odvajaju dovoljno vremena za obrađivanje delikatnih tema kao što je holokaust i retko se bave nelagodnim istorijskim činjenicama iz istorije svoje zemlje. Pored toga, u današnje vreme ove osetljive teme su često predmet kontroverzi jer mogu da se povežu sa savremenim društvenim izazovima i pitanjima ljudskih prava. U nekim zemljama raste istorijski revizionizam i relativizacija istorijskih činjenica. Ovi fenomeni dovode do pogrešnih i pojednostavljenih tumačenja složenih istorijskih procesa što doprinosi govoru mržnje, predrasudama i polarizaciji po pitanju određenih tema.

Ovaj nastavni plan pruža uvid u mlade ljude kojima su ova pitanja zanimljiva i koji u slobodno vreme sprovode edukativne radionice o ljudskim pravima i istoriji.

Ciljevi

- stvaranje interesovanja kod učenika za učenje istorije;
- promovisanje volontiranja i vršnjačkog učenja kao delotvornih obrazovnih pristupa;
- podsticanje učenika na aktivno odgovaranje na izazove u zajednici i promovisanje kulture dijaloga.

Ishodi učenja

Na kraju časa učenici će moći da:

- objasne na koji način istorija utiče na sadašnjost;
- prepoznaju i rasprave primere istorijskog revizionizma i/ili suočavanja sa prošlošću;
- analiziraju i objasne šta može da se preduzme u određenim situacijama.

Materijal i oprema

Laptop, projektor, zvučnici, internet/Wi-Fi, flipchart blok sa papirima i samolepljivi papirići

Trajanje

45 minuta (jedan školski čas)

Pregled aktivnosti na času

Uvod (10 minuta)

Na početku časa nastavnik učenicima postavlja pitanja:

- Da li možete da navedete noviji kontroverzni događaj vezan za istoriju u vašoj zajednici? (vandaliziranje spomenika, govor mržnje, desničarski grafiti itd.)
- Kako se osećate povodom tih događaja i zašto?

Gledanje kratkog video zapisa DARE to Care: Istorijsko obrazovanje (5 minuta)

Prikažite video zapis učenicima: <https://depolarisation.eu/sr/dtc-s/>

Kratka rasprava o video zapisu (15 minuta)

Korisna pitanja za istraživanje, razmatranje i dalje razmišljanje:

- Na kojem konkretnom istorijskom problemu rade mladi ljudi prikazani u video zapisu?
- Koliko je važno učenje o istoriji za današnje mlade ljude?

"Past2Present" ('Istorija sadašnjosti') - aktivnost za ceo razred (15 minuta)

Nastavnik objašnjava učenicima završnu aktivnost časa u kojoj će svi zajedno osmisliti nekoliko ideja o tome kako se mogu uključiti u suočavanje sa određenim problemima koji se pojavljuju u njihovoj školi ili gradu.

Nastavnik zatim izlaže tri (unapred pripremljena) flipchart papira na kojima su zapisane sledeće tri situacije:

1. situacija: Jedno jutro, po dolasku u školu, učenici i nastavnici nailaze na sveže grafite sa kukastim krstovima na nekoliko mesta u školi kao i na spoljnim zidovima.

2. situacija: U razgovoru sa jednim od vaših prijatelja ili poznanika on/ona izgovore nešto u stilu: "Holokaust nije stvaran, nije se nikada dogodio."

3. situacija: Određena grupa u vašem gradu je često marginalizovana, diskriminisana ili napadnuta isključivo zbog svoje rase ili etničke pripadnosti.

Učenici imaju ukupno 5 minuta da osmisle 3 ideje (svaki učenik po jednu za svaku situaciju) o tome kako bi reagovali u tim situacijama i da ih zapišu na samolepljivi papirić (3 po učeniku).

"Past2Present" - nastavak aktivnosti za ceo razred

U poslednjih 10 minuta časa nastavnik analizira ponuđene odgovore učenika i beleži npr. koje su ideje bile najpopularnije (verovatno su mnogi učenici došli do istih ili sličnih rešenja), koje ideje su možda bile kontraproduktivne ili potencijalno štetne, a koje vrlo originalne itd.

Čas se završava tako što nastavnik podseća učenike da društvo funkcioniše samo ako svi pokušamo da se uhvatimo u koštac sa nepravdom, govorom mržnje i drugim društvenim anomalijama. Nijedna inicijativa nije premala jer će ponekad i saosećanje i pokazivanje da vam je stalo promeniti nečiji život.

Izvori

- Projekat DARE, nastavni planovi, dodatni materijali i video zapisi koji se nalaze na internet stranici projekta: www.depolarisation.eu ili www.resilienteurope.eu

Adaptacija aktivnosti za nastavu na daljinu

Ova lekcija se lako prenosi u onlajn format. Uvodni deo, gledanje video zapisa i rasprava se mogu održati putem onlajn platformi. Aktivnost oluje ideja sa situacijama i samolepljivim papirićima/beleškama može da se izvede upotrebom različitih internet alata, koji kreiraju virtuelne table npr. Miro board, Google Jamboard, Excalidraw itd.

Ocenjivanje i evaluacija

Ocenjivanje ili evaluacija treba da se usredsredi na aktivnosti učenika koje mogu da uslede nakon časa- na primer, na jednu od ideja predloženih za domaći zadatak.

Ideje za domaći zadatak

- 1. ideja za domaći zadatak: Učenici (pojedinačno ili u manjim grupama) treba da istraže šta je 'poricanje holokausta' i istorijski revizionizam koji se odnosi na Drugi svetski rat. Da li je ova problematika na bilo koji način prisutna u vašoj zemlji u današnje vreme? Ako je odgovor da, na koji način se manifestuje? Zadatak učenika je da izrade kratku prezentaciju o tome.
- 2. ideja za domaći zadatak: Da li u istoriji vaše zemlje postoji tema sa kojom se ljudi i dan danas teško suočavaju? Zamolite učenike (pojedinačno ili u malim grupama) da istraže jednu takvu osetljivu ili kontroverznu temu iz istorije svoje zemlje i da urade kratku prezentaciju, u kojoj će objasniti o čemu se radi; zašto je tema osetljiva ili kontroverzna; zašto misle da ova kontroverza uopšte postoji (tj. zašto je teško ili komplikovano poučavati ili govoriti o toj temi); kako ta konkretna istorija utiče na sadašnjost.